

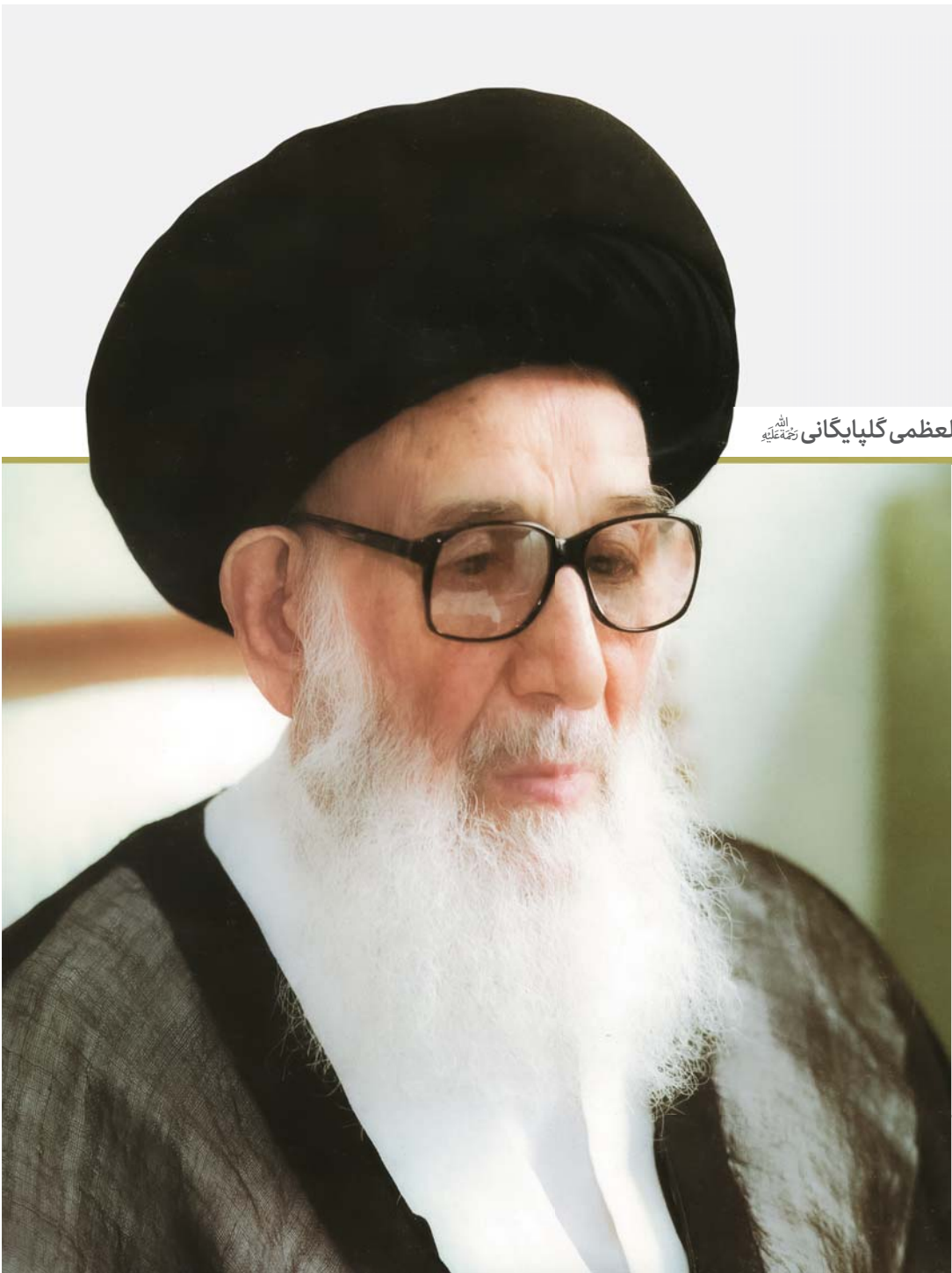
فقه مستنکذ

• هفته‌نامه افق حوزه | • دوشنبه ۱۴ آذر ۱۴۰۱

• ویژه‌نامه سی‌امین سالگرد مرجع خدمتگزار، ملجأ و پناهگاه مردم آیت‌الله العظمی گلپایگانی رحمۃ‌الله علیه

نگاهی گذرا به برخی از خدمات اجتماعی مرجع عالیقدر آیت‌الله العظمی گلپایگانی قدس سره

اشاره: روزهایی که بر ما می‌گذرد، تداعی‌گر بزرگداشت سی‌امین سالروز ارتحال زعیم عظیم الشان جهان تشیع فقیه اهل بیت عصمت و طهارت علیه السلام آیت‌الله العظمی گلپایگانی رحمۃ‌الله علیه است. از این روی خدمات اجتماعی و مجاهدات آن مرجع عظیم الشان در عرصه‌های مختلف را به صورت مختصر در ویژه‌نامه «فقیه خدمتگزار» مرور می‌کنیم. امید آنکه تاریخ‌پژوهان انقلاب و عموم علاقه‌مندان را مفید و مقبول آید.

• بهتر از آقای خامنه‌ای سراغ ندارم!

آیت‌الله‌العظمی گلپایگانی رحمۃ‌الله علیه به مقام معظم رهبری بسیار علاقه‌مند بودند و بنده با توجه به تعبیری که می‌شنیدم، احساس می‌کردم که ایشان علاقه قلبی و صمیمیت خاصی نسبت به رهبر انقلاب دارند. در مسائل نظام و حکومت اسلامی، معمولاً می‌خواستند که نظر رهبری لحاظ شود.

خاطرم هست، در یک جلسه خصوصی که تنی چند از نزدیکان خدمت آقا بودند، نظر ایشان را نسبت به رهبر انقلاب سؤال می‌کنند. آیت‌الله‌العظمی گلپایگانی می‌گویند: اگر از من هم در مسئله رهبری سؤال می‌کردند، بهتر از آقای خامنه‌ای سراغ نداشتم. این، نشان از نظر و توجه آقا نسبت به مقام رهبری دارد. متقابلاً باید از توجه مقام معظم رهبری به مراجع و بزرگان دین، به‌ویژه مرحوم آیت‌الله‌العظمی گلپایگانی رحمۃ‌الله علیه سخن گفت. همه مردم شاهد شرکت مقام معظم رهبری در مسائل مربوط به کنسالت، رحلت و مراسم تشییع ایشان بودند. همچنین پیام فوق‌العاده پرنگز و نورانی مقام معظم رهبری، بهترین معرف و روشن‌ترین شاخصه نظر ایشان در ارتباط با آیت‌الله‌العظمی گلپایگانی رحمۃ‌الله علیه بود.

آیت‌الله‌العظمی گلپایگانی رحمۃ‌الله علیه تا پایان عمر، توجه و عنایت بسیاری نسبت به نظام اسلامی، امام و رهبر انقلاب داشتند. چنان‌که در آخرین سخنان و نوشته‌هایشان نیز، به‌صراحت بر حفظ نظام اسلامی و ضرورت دفاع و جانب‌داری از انقلاب تأکید نموده و هرگونه دشمنی و مخالفت با انقلاب اسلامی را نوعی عمل ضدانقلابی و مغایر با وظیفه دینی می‌دانستند.

• به شرطی تهران می‌آیم که آقای خمینی را آزاد کنید

آیت‌الله‌العظمی گلپایگانی رحمۃ‌الله علیه، علاقه وافری به حضرت امام رحمۃ‌الله علیه داشتند. در سال ۴۲ که امام را دستگیر و تبعید کردند، شاه تصمیم گرفت، ضمن دعوت مراجع به تهران، جو متشنج ناشی از دستگیری امام را، در سایه به‌اصطلاح هماهنگی با آقایان دیگر از بین ببرد. فرستادگان شاه، که عمدتاً از سردمداران ساواک و مزدوران سازمان امنیت دستگاه بودند، یکی پس از دیگری برای دعوت از مراجع، به قم اعزام شدند. آیت‌الله‌العظمی گلپایگانی رحمۃ‌الله علیه، وقتی برای دعوت به منزل ایشان مراجعه می‌کنند و اصرار می‌ورزند که جلسه بسیار مهمی است و همه مراجع هستند و شما هم به تهران تشریف بیاورید، ایشان می‌گویند: من می‌آیم تهران؛ اما به یک شرط: اگر شرط من را انجام می‌دهید، من حرفی ندارم در غیر این صورت نمی‌آیم! سؤال می‌کنند: شرط شما چیست؟ می‌گویند: من به شرطی می‌آیم تهران که شما آقای خمینی را آزاد کنید! آنها به‌شدت مخالفت می‌کنند و می‌گویند: این شرط اصلاً عملی نیست. ایشان هم می‌گویند: من هم اصلاً به تهران نمی‌آیم؛ چون آمدن من به تهران به این معناست که وقتی یزید سر امام حسین علیه السلام را برید، امام سجاد علیه السلام برود و تشکر کند و به یزید بگوید که خیلی ممنون که سر بابام را بریدی! این، نشان از ارتباط نزدیک و توجه آیت‌الله‌العظمی گلپایگانی به امام دارد؛ آن هم در آن شرایط سخت و خفقان. همه کسانی که کمترین آشنایی با مسائل سیاسی و حساسیت‌های رژیم گذشته داشتند، به‌خوبی درک می‌کنند که این جمله و این‌گونه موضع‌گیری، چه پیام روشن و مؤثری می‌تواند باشد.

بهتر از آقای خامنه‌ای سراغ ندارم!

گفتاری از آیت‌الله صابری همدانی رحمۃ‌الله علیه

صدور پیام‌های گوناگون مبنی بر شرکت مردم در انتخابات، تقویت دولت اسلامی و حرام شمردن مخالفت با دستورها و مقررات دولت و نهی از فروش اجناس قاچاق، حمایت مادی و معنوی از رزمندگان اسلام در طول جنگ تحمیلی و ارسال هیأت‌های مختلف به جبهه‌های نبرد و اجازه مصرف ثلث از خمس، در مصرف جبهه‌ها و برعهده گرفتن ساختمان مراکز درمانی و بهداشتی استان‌های زلزله‌زده در زلزله خرداد ۱۳۶۹ و ده‌ها اقدام دیگر، فعال بودند.

کردم که بسیار مورد توجه علما و فضلا قرار گرفت.»

• تقویت نظام جمهوری اسلامی

پس از پیروزی انقلاب نیز، همواره در جهت تأیید کامل مواضع امام خمینی رحمۃ‌الله علیه و تقویت موقعیت ایشان به‌عنوان رهبر نظام و فراخواندن مردم بر پیروی کامل از حضرت امام، توصیه به افراد صالح برای شرکت در مناصب دولتی، طرح مباحث مورد نیاز حکومت اسلامی در درس خارج فقه (قضا، حدود و شهادات)، شرکت در مراسم انتخابات،

آیت‌الله‌العظمی گلپایگانی رحمۃ‌الله علیه درباره رهبری حضرت آیت‌الله خامنه‌ای گفتند: اگر از من هم در مسئله رهبری سؤال می‌کردند، بهتر از آقای خامنه‌ای سراغ نداشتم.

• قائل به ولایت مطلقه فقیه بودند

آیت‌الله گلپایگانی رحمۃ‌الله علیه ۱۰ سال قبل از شروع نهضت امام خمینی رحمۃ‌الله علیه، بحث ولایت فقیه را تدریس کردند که من و عده‌ای از فضلاء حوزه علمیه، در آن درس حضور داشتیم. ایشان با توجه به ادله شرعی، ولایت فقیه را مطلقه می‌دانستند و معتقد بودند: ملوک و پادشاهان باید ابادی مجریه علما و فقها باشند. بنده همزمان با انتشار جزوه ولایت فقیه امام رحمۃ‌الله علیه در ایران، بحث ولایت فقیه آیت‌الله‌العظمی گلپایگانی را به زبان عربی و همراه با توضیح و تفصیل و اصطلاحات روز و با تجدید نظر در بعضی مسائل، چاپ

کتابخانه آیت‌الله‌العظمی گلپایگانی قدس سره

مجموعه نسخ خطی وجود دارد. یکسری از تفاسیر و کتب فقهی، طبّی، علمی و ریاضی قرن پنجم به بعد و دست‌خط برخی از عالمان برجسته مثل شهید اول و شهید ثانی نیز، در کتاب‌های خطی کتابخانه وجود دارد.

• نگهداری نسخه‌ای از روزنامه «صور اسرافیل» مربوط به ۱۲۱ سال قبل

در این بخش، مجلات و روزنامه‌های مختلف نگهداری می‌شوند که تاریخ آنها اکثراً به بعد از سال ۱۳۴۸ مربوط می‌شود. هم‌اکنون بیش از چهارده هزار نسخه و پنج‌هزار جلد کتاب سنگی و سربی نگهداری می‌شود و این بخش، دارای بیش از ۴۶۰ عنوان روزنامه و بیش از ۴۰۰ عنوان مجله است که همگی فهرست شده‌اند. این کتابخانه دارای یکی از کامل‌ترین دوره‌های مجلات ادواری است. قدیمی‌ترین نشریه موجود در کتابخانه، «صور اسرافیل» به تاریخ پنجشنبه ۲۲ جمادی اول ۱۳۲۵ هجری قمری (مطابق با ۲۴ بهمن ماه ۱۲۷۶ شمسی) است که از شماره ۶ تا ۲۰ آن را در اینجا داریم.

• امکانات کتابخانه

تالار مطالعه ویژه محققان داریم که هشتاد میز ویژه و دوازده هزار جلد کتاب مورد نیاز به‌صورت قفسه‌باز در اختیار محققان قرار دارد. تالار مطالعه عمومی با ظرفیت ۷۰ میز برای عموم طلاب و دانشجویان با حدود شش هزار جلد کتاب به‌صورت قفسه‌باز در دسترس است.

یک کتابخانه تخصصی قرآن و تفسیر با حدود پنج‌هزار جلد کتاب داریم. تالار مطالعه رویاز بهاره- پاییز هم آن‌شاء‌الله به‌زودی در بخش حیاط کتابخانه افتتاح می‌شود تا مراجعه‌کنندگان در فصل بهار

کتابخانه مدرسه آیت‌الله‌العظمی گلپایگانی رحمۃ‌الله علیه یکی از بخش‌های مهم مدرسه و دومین کتابخانه بزرگ پس از کتابخانه آیت‌الله‌العظمی مرعشی نجفی رحمۃ‌الله علیه در قم در بخش نسخه‌های خطی است. این کتابخانه در سال ۱۳۶۹ شمسی به‌منظور احیا و نشر آثار اهل بیت علیهم السلام و کمک به اندیشمندان و عالمان علوم دینی تأسیس شد. این کتابخانه در آغاز با کتب اهدایی آیت‌الله‌العظمی گلپایگانی رحمۃ‌الله علیه شروع به‌کار کرد و بعدها با اهدا و خرید کتب خطی و چاپی متعدد در موضوعات مختلف توسعه یافت.

حجت‌الاسلام اندیشه یکی از مدیران این کتابخانه می‌گوید: کتابخانه ۳ بخش داشته و شامل مخزن و منبع عمومی، سالن مطالعه (قرائت‌خانه) و کتابخانه امانی می‌باشد. هشتاد در صد منابع چاپی ما، منابع چاپی نفیس و چاپ‌های بالای صد سال هستند و چاپ اول خیلی از کتاب‌های قدیمی که بعداً اصلاح و چاپ شده‌اند، در کتابخانه وجود دارد که بعضی از محققان به این چاپ‌ها نیاز دارند.

• قدیمی‌ترین نسخ خطی

قدیمی‌ترین کتاب چاپی کتابخانه، کتاب «النّجاة» ابن‌سیناست که در سال ۱۵۹۳ میلادی همزمان با کتاب «القانون فی الطب» در رم چاپ شده است. این کتاب از جمله کتاب‌های نفیس چاپی است. در بخش مخطوطات و نسخ خطی، صفحاتی از قرآن کریم به خط کوفی و بدون نقطه و اعراب وجود دارد و بر پوست نوشته شده است که برای قرن دوم هجری است.

• صحیفه سجادیه با خط منسوب به امام سجاد علیه السلام

چند برگ (چهار یا پنج صفحه) از صحیفه سجادیه با خط منسوب به امام سجاد علیه السلام هم در

و پاییز، از هوای طبیعی استفاده کنند. بانک اطلاعات دیجیتال هم برای محققان و پژوهشگران آماده شده و یازده سیستم کامپیوتر در آنجا قرار دارد. سالن جلسات علمی بخش دیگر کتابخانه است که پژوهشگران مباحثشان را در معرض اساتید قرار می‌دهند. حدود بیست هزار نفر عضو کتابخانه امانی و پنج‌هزار نفر عضو کتابخانه عمومی هستند. در قسمت محققان و کتابخانه تفسیر که تازه راه‌اندازی شده هم، در حال پذیرش هستیم.